

gamle Lands Side er ydet for at faa vort økonomiske Liv ført ind i en god Gænge. Vort Ønske har jo været, at vi skulde tage Del i alle Byrderne, men at vor Bæreevne ogsaa skulde øges saaledes, at vi kunde bære Byrderne med samme Lethed, som man kan i det gamle Land.

I denne Forbindelse vil jeg gerne rette en Tak til den højtærede Trafikminister for den Ordning af Havneforholdene, han har bebudet os i de sidste Dage. Det Tilbud, der dør er givet, betyder et Skridt i den rigtige Retning, i Retning af at øge vor økonomiske Bæreevne, saa vi i den Henseende kommer paa Højde med Befolkningen i den øvrige Del af Landet. Jeg vil blot ønske, at Arbejdet paa Havneanlægene maa blive sat i Gang hurtigst muligt, for vi lider ogsaa under Arbejdsløshed. — Jeg takker ogsaa, fordi vi har faaet vore Trafikforhold ordnet meget bedre, end de var før; selvfølgelig vil det blive endnu bedre siden, men der er gjort et stort Skridt i den rigtige Retning. — Og ligeledes glæder jeg mig over den Hjælp, der er ydet dem, der blev saa haardt ramt af Krigen, Invaliderne og de faldnes efterladte. Ogsaa dør er der gjort et stort og godt Arbejde for at hjælpe os over de Saar, Krigen har slaaget.

En glædelig Ting er det dernæst, at Husmandsbevægelsen i det gamle Land nu faar Indpas dernede. Jeg vil ønske, at mange af dem, der maatte gøre Verdenskrigen med og ligge derude de mange Aar, nu maa faa let Adgang til at sætte Foden under eget Bord. Det er jo Tanken, at de sønderjydske Domæner skal udstykkedes. Disse Domæner har en helt anden Historie end den Jord, som er i offentlig Eje i det gamle Land, idet de er sammenkøbt af frie Bondebrug; de er i en forholdsvis sen Tid taget ud af den frie Handel og lagt ind under Statens Baand. Hvorvidt dette vil have nogen Indflydelse paa, hvad der skal gøres ved dem, lader jeg staa hen; men i hvert Fald er der et stærkt Ønske dernede om, at disse store Domæner hurtigst muligt maa gaa over til at blive frie Brug.

Det ærede Medlem Hr. Schmidt nævnte ogsaa Kirkens Forhold. Jeg synes ikke, man ved Ordningen af Kirkens Forhold har haft et saa lykkeligt Greb som ved Ordningen af Skolen. Men det er ganske vist ikke det ærede Medlem Hr. Schmidt, som har Grund til at klage; thi Forholdet er det, at netop i de Egne, hvor den tyske Befolkning er tættest, er der blevet siddende flest Præster fra den

gamle Tid, og det ærede Medlem kan dog ikke mene, at de Præster, der var gode nok til at betjene Befolkningen i den tyske Tid, ikke ogsaa skulde være gode nok nu for Tyskerne. Hvis nogen har Grund til at klage, er det den danske Befolkning, der ikke faar saa rig en Forbindelse med Danmark paa Kirkens Omraade, som den har faaet paa Skolens.

Vedrørende Kirken vil jeg gerne nævne en enkelt Ting, nemlig den, at Kirkeministeriet har udstedt andre Regler for Forpagterne af Præstegaardsjorder end dem, Landbrugsministeriet har udsendt for Domæneforpagterne. Jeg skal ikke gaa dybt ind paa dette Forhold, men blot sige, at det er urigtigt, at vore egne Folk behandles efter haardere Regler end de, der gik i de fremmedes Tjeneste for at være os imod. Jeg vil haabe, det maa lykkes den højtærede Kirkeminister at faa etableret en saadan Ordning, at der i nogen Maade bødes paa de Fejl, der er begaaet.

I Fjor var jeg en hel Del ængstelig for, hvorledes Genforeningsarbejdet vilde gaa. Det er imidlertid gaaet meget bedre, end jeg havde tænkt mig. Hertil har særlig to Forhold bidraget. For det første det Arbejde, som blev gjort i Ministeriet for sønderjydske Anliggender. Jeg tænker ikke her paa Grænsestriden — skønt der nok kunde være god Brug for at have et fast Holdepunkt under den Orkan, som blæste op i dette Spørgsmaal —, men jeg tænker paa det rent saglige Arbejde. Da vi stod umiddelbart foran Genforeningen, laa Forholdet saaledes, at Administrationen i Kongeriget ingen Anelse havde om Tilstandene i Slesvig; i et Par Menneskealdre havde man ikke haft med noget nationalt Problem at gøre, og man kendte ikke de Regler, hvorefter vi blev styret. Og paa den anden Side Grænsen stod der en Befolkning, som var ganske ukendt med Forholdene i det gamle Land, som havde været under fremmed Styre et Par Menneskealdre, og som der nu var gaaet en stor Krig hen over. Jeg tror ikke, Genforeningen var gaaet saa godt, hvis der ikke var gaaet dette Arbejde i Sønderjyds Ministerium forud, og jeg tror ikke, vi kunde have faaet nogen bedre Mand til at lede dette Arbejde, lede hele Genforeningen, end H. P. Hanssen. Der blev ved dette Arbejde gjort en saa god Begyndelse, at der senere kunde fortsættes paa det, saa at vi nu, saa vidt jeg kan se, er inde i den rette Skure.

I denne Forbindelse vil jeg gerne sige